

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

Έκθεση στο νομοσχέδιο

«Πλαίσιο ρυθμίσεων για τη σύσταση και τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Εταιρείας»

I. Γενικές παρατηρήσεις.

Με το φερόμενο για ψήφιση νομοσχέδιο εισάγεται και στην ελληνική έννομη τάξη το απαραίτητο πλαίσιο εθνικών ρυθμίσεων προκειμένου να καθίσταται εφεξής δυνατή η σύσταση και λειτουργία της λεγόμενης Ευρωπαϊκής Εταιρείας (Societas Europaea) [εφεξής και SA], σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 2157/2001 του Συμβουλίου της 8ης Οκτωβρίου 2001 [εφεξής: ο Κανονισμός].

Σημειώνεται ήδη ότι, όπως προβλέπει το άρθρο 30 νσχ., η ισχύς του φερόμενου για ψήφιση νομοθετήματος εξαρτάται από την προηγούμενη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος κατά τη νομοθετική εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 28 νσχ., το οποίο θα εναρμονίσει τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/86/ΕΚ του Συμβουλίου «για τη συμπλήρωση του καταστατικού της ευρωπαϊκής εταιρίας όσον αφορά το ρόλο των εργαζομένων».

Όπως παρατηρεί και η 3η αιτιολογική σκέψη του Κανονισμού, η θέσπιση του θεσμού της Ευρωπαϊκής Εταιρείας κρίθηκε σκόπιμη γιατί η προσέγγιση του εταιρικού δικαίου των κρατών μελών με την έκδοση σχετικών οδηγιών που έχει επιχειρηθεί μέχρι σήμερα επί τη βάση του άρθρου 44 ΣυνθΕΚ, θεωρήθηκε ως ανεπαρκής προκειμένου να άρει όλες τις δυσχέρειες νομικής και φορολογικής φύσεως που εμποδίζουν την αναδιάρθρωση και τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων διαφορετικών κρατών μελών.

Ορισμός της Ευρωπαϊκής Εταιρείας δεν απαντάται στο φερόμενο για ψήφιση νσχ. Ο Κανονισμός ορίζει την Ευρωπαϊκή Εταιρεία ως «εταιρία της

2

οποίας το κεφάλαιο διαιρείται σε μετοχές», έχει ίδια νομική προσωπικότητα, η δε ευθύνη των μετόχων της περιορίζεται μέχρι του ποσού του κεφαλαίου το οποίο έχει καλύψει έκαστος (άρθρο 1 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού). Πρόκειται, συνεπώς, περί μορφής κεφαλαιουχικής εταιρείας κατά μετοχές (βλ. και την 13η αιτιολογική σκέψη του Κανονισμού).

Με το εισαγόμενο νομικό πλαίσιο δεν θα είναι, εντούτοις, δυνατή η εξ αρχής σύσταση εταιρείας ως SA. Τη νομική μορφή της SA μπορεί να περιβληθεί μόνον υφιστάμενη εταιρεία ή πλείονες ήδη υφιστάμενες εταιρείες με έναν εκ των τεσσάρων προβλεπομένων από το νσχ. και τον Κανονισμό τρόπων:

α) Με συγχώνευση πλειόνων ανωνύμων εταιρειών οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα και την κεντρική τους διοίκηση στην Κοινότητα (άρθρο 2 παρ. 1 Κανονισμού και άρθρα 9 επ. νσχ.).

β) Με τη σύσταση εταιρείας χαρτοφυλακίου (SE holding) από περισσότερες ανώνυμες είτε περιορισμένης ευθύνης εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα και την κεντρική τους διοίκηση στην Κοινότητα (άρθρο 2 παρ. 2 Κανονισμού και άρθρα 17 επ. νσχ.).

γ) Με τη σύσταση θυγατρικής εταιρείας από εταιρείες αλλά και άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου τα οποία έχουν συσταθεί δυνάμει της νομοθεσίας κράτους μέλους και έχουν την καταστατική έδρα τους και την κεντρική τους διοίκηση στην Κοινότητα (άρθρο 2 παρ. 3 Κανονισμού) και

δ) με τη μετατροπή ανώνυμης εταιρείας που έχει συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους και έχει την καταστατική της έδρα και την κεντρική της διοίκηση στην Κοινότητα, εφόσον τουλάχιστον από διετίας η ανώνυμη αυτή εταιρεία έχει θυγατρική εταιρεία υπαγόμενη στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους (άρθρο 2 παρ. 4 Κανονισμού και άρθρο 19 νσχ.).

II. Στις επιμέρους διατάξεις του νσχ.

1. - Στο άρθρο 2 παρ. 2 νσχ.

Σύμφωνα με τη ρύθμιση του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 2 παρ. 2 νσχ., «Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που έχουν ενεργήσει και υπογράψει ρητώς στο όνομα της Εταιρείας, κατά το ιδρυτικό της στάδιο και πριν από την καταχώρησή της στο Μητρώο, ευθύνονται για τις πράξεις αυτές εις ολόκληρον, εκτός εάν η Εταιρεία, μετά την καταχώρησή της και μέσα σε τρεις μήνες από αυτή, έχει υποκατασταθεί στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της σχετικής σύμβασης, με δήλωσή της.»|.

Η εν λόγω διάταξη μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο τη διάταξη του άρθρου 16 παρ. 2 του Κανονισμού, σύμφωνα με την οποία «Σε περίπτωση διενέργειας πράξεως εξ ονόματος της ΣΕ πριν από την κατ' άρθρο 12 καταχώρησή της, και εάν η ΣΕ δεν αναλάβει μετά την καταχώρηση, τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τέτοιες πράξεις, τα φυσικά πρόσωπα, εταιρίες ή άλλες νομικές οντότητες που τις έχουν εκτελέσει καθίστανται εις ολόκληρον και απεριορίστως υπεύθυνες γι' αυτές, εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία.»

Η διατύπωση της διατάξεως του Κανονισμού θα μπορούσε να θεωρηθεί ενδεχομένως επιτυχέστερη της διατυπώσεως της εξεταζόμενης ρύθμισης του νσχ.: Η έκφραση «διενέργεια πράξεως εξ ονόματος της ΣΕ» παρίσταται νομικώς επαρκής και γραμματικώς επιτυχέστερη της εκφράσεως «έχουν ενεργήσει και υπογράψει ρητώς στο όνομα της Εταιρείας». Το αυτό ισχύει και για την έκφραση περί «αναλήψεως» των υποχρεώσεων εκ μέρους της ΣΕ έναντι της περί «υποκαταστάσεως» της Εταιρείας εκφράσεως που χρησιμοποιεί το νσχ.. Περαιτέρω, εφόσον η «υποκατάσταση» της Εταιρείας επέρχεται, όπως είναι κατανοητό, σε χρονικό σημείο μεταγενέστερο της αρχικής αναλήψεως των υποχρεώσεων, η χρήση του χρόνου «έχει υποκατασταθεί» είναι εσφαλμένη. Εν τέλει, δεν είναι σαφές με τι είδους «δήλωση» και προς ποιόν θα χωρήσει η «υποκατάσταση». Συνήθως οι ανώνυμες εταιρείες αναλαμβάνουν τις ευθύνες των προσώπων που δρούν για λογαριασμό τους κατά το ιδρυτικό στάδιο με απόφαση της γενικής συνελεύσεως των μετόχων μετά τη σύσταση της εταιρείας.

2. - Στο άρθρο 6 παρ. 4 νσχ.

Με το άρθρο 6 παρ. 4 νσχ. προβλέπεται ότι η ΣΕ η οποία επιθυμεί να μεταφέρει την έδρα της οφείλει να λάβει προηγουμένως «το πιστοποιητικό που προβλέπεται στην παράγραφο 8 του άρθρου 8 του Κανονισμού». Το άρθρο 8 παρ. 8 του Κανονισμού προβλέπει ότι το εν λόγω πιστοποιητικό μπορεί να χορηγήσει «δικαστήριο, συμβολαιογράφος ή άλλη αρμόδια αρχή». Το φερόμενο για ψήφιση νσχ. δεν περιλαμβάνει διάταξη με την οποία να προσδιορίζεται η ελληνική αρμόδια αρχή. Προφανώς ο σχετικός προσδιορισμός επαφίεται στην υπουργική απόφαση που προβλέπεται να εκδοθεί από τον Υπουργό Ανάπτυξης σύμφωνα με την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 28 παρ. 1 νσχ.

3.- Στο άρθρο 10 νσχ.

Με το άρθρο 10 νσχ. ορίζεται ότι «η σύμβαση συγχώνευσης καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, στο οποίο προσαρτάται υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986.. ότι δεν προβλήθηκαν αντιρρήσεις από τους μετόχους της μειοψηφίας και τους πιστωτές ή ότι οι αντιρρήσεις που προ-

βλήθηκαν επιλύθηκαν.»

Συναφώς θα ήταν ίσως χρήσιμο να προσδιορισθεί ήδη ποιο ή ποια πρόσωπα θα υπογράφουν την σχετική υπεύθυνη δήλωση.

4.- Στο Κεφάλαιο V (άρθρα 20 επ.) νσχ.

Με το Κεφάλαιο V νσχ. ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη διοίκηση της SE. Παρουσιάζει ενδιαφέρον σχετικώς ότι, προκειμένης της εναρμονίσεως προς τα ισχύοντα στις διάφορες ευρωπαϊκές έννομες τάξεις, προβλέπεται ήδη η δυνατότητα διοικήσεως της SE κατά το λεγόμενο «δυναδικό» είτε κατά το λεγόμενο «μονιστικό σύστημα».

Κατά το πρώτο, η SE διοικείται από ένα διευθυντικό όργανο το οποίο μπορεί να είναι και μονοπρόσωπο, εποπτεύεται όμως από ένα εποπτικό όργανο χωρίς διοικητικές-διαχειριστικές αρμοδιότητες. Κατά το δεύτερο, το οποίο είναι και το σύστημα του ελληνικού δικαίου των ανωνύμων εταιρειών, η SE διοικείται από ένα πολυπρόσωπο διοικητικό όργανο (διοικητικό συμβούλιο) το οποίο δεν τελεί υπό την εποπτεία οιαδήποτε άλλου οργάνου, αλλ' ελέγχεται απευθείας από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

Αθήνα, 17 Οκτωβρίου 2005

Ο εισηγητής

Ξενοφών Ιω. Παπαρρηγόπουλος

Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών

Επικ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης

Επιστημονικών Μελετών

Αστέρης Πλιάκος

Αν. Καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου

Κώστας Μαυριάς

Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών